



EUROPEAN
PUBLIC
PROSECUTOR'S
OFFICE

PRISTOJNOSTI

EVROPSKEGA JAVNEGA TOŽILSTVA

Izobraževanje „Zaznavanje korupcije, nasprotij interesov in
goljufij pri izvajanju Načrta za okrevanje in odpornost“

Urad RS za okrevanje in odpornost

Ljubljana, 21. september 2022

Jaka Brezigar, *evropski tožilec*

mag. Tanja Frank Eler, *evropska delegirana tožilka*

Matej Oštir, *evropski delegirani tožilec*

European Public Prosecutor's Office

11 Avenue John F. Kennedy, 1855 Luxembourg



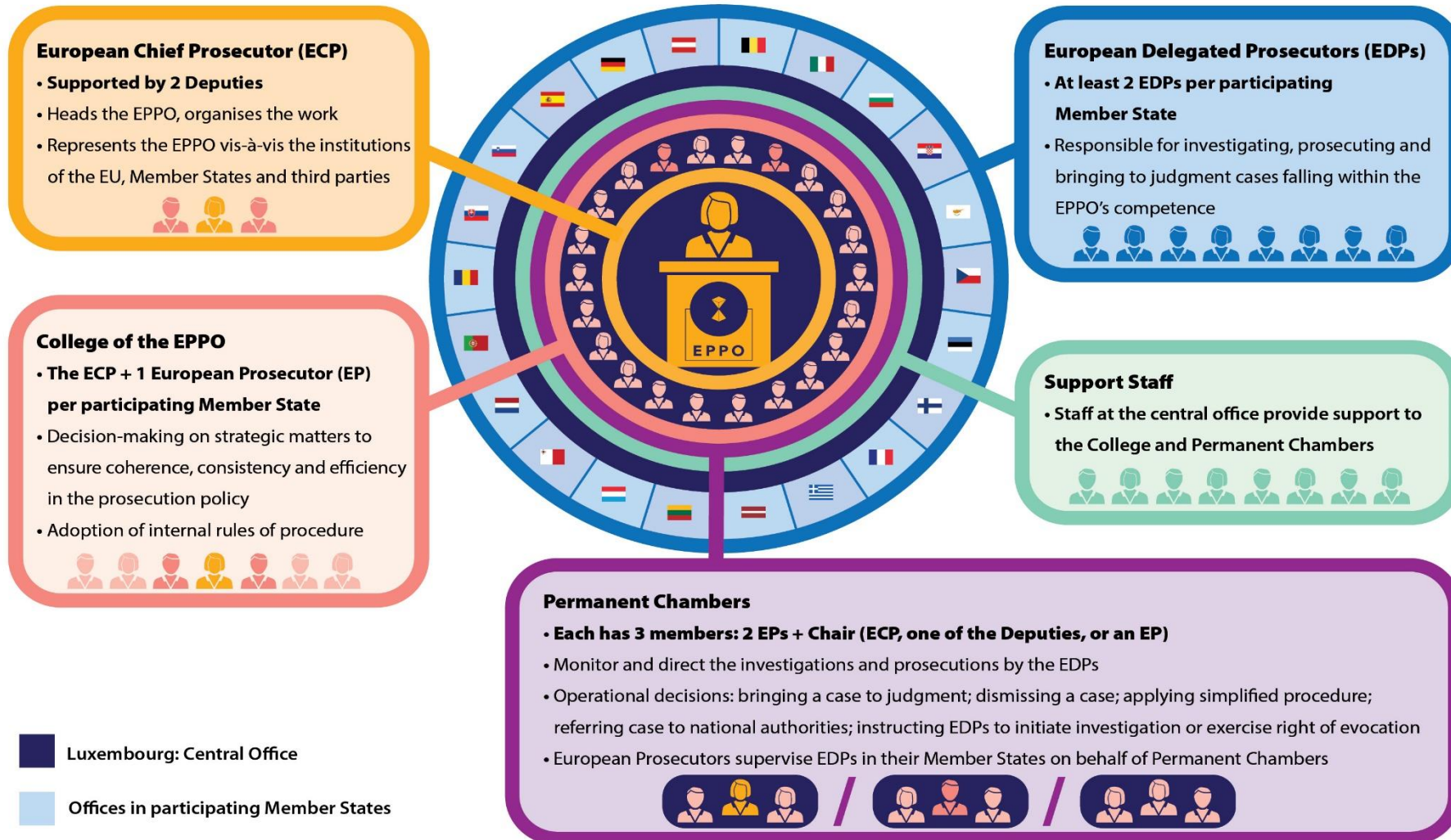
- **Uvod**
- **Pristojnosti**
- **Sodelovanje z nacionalnimi organi**
- **Evropsko javno tožilstvo v Sloveniji**
- **Statistika**



UVOD

- ***Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12.10.2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo EJT*** – direktno uporabljiva in prevladujoča v razmerju do nacionalnega prava
- sedež v Luksemburgu
- 22 držav članic (DČ) – delovni jezik: angleščina
- **nedeljiv organ EU** - deluje kot enoten urad z decentralizirano strukturo
- **neodvisno** (navodila od zunaj niso dovoljena)
- **začetek operativnega delovanja 1. junija 2021**

Enoten urad




Decentralizirana raven

European Delegated Prosecutors (EDPs) per participating Member State

01/07/2022



 Active number of EDPs

- v vsaki DČ najmanj 2 evropska delegirana tožilca (EDT)
- Na dan 1.7.2022 skupno število 112
- enake pristojnosti kot nacionalni tožilci
- dvojna vloga:
 - vodijo preiskave in pregon ter zastopajo obtožbe pred sodišči njihovih DČ
 - na zahtevo nudijo pomoč kolegom EDT iz drugih DČ
- nadzirajo jih stalni senati in evropski tožilci iz njihovih DČ
- popolna neodvisnost od organov DČ



PRISTOJNOSTI

Stvarna in časovna pristojnost

- **Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12.10.2017 (Uredba)**
 - EJT je pristojno za preiskavo, pregon in obtožbo storilcev in udeležencev pri KD, ki škodujejo finančnim interesom EU, ki so določena v t. i. Direktivi PIF ter za nekatera druga kazniva dejanja določena v Uredbi (dokler zadeva ni dokončno zaključena)
- **Direktiva Sveta (EU) 2017/1371 z dne 5.7.2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava - t. i. **Direktiva PIF:****
 - minimalna pravila za opredelitev KD in sankcij na področju boja proti goljufijam in drugim protipravnim ravnanjem na škodo finančnih interesov EU (harmonizacija kazenskega materialnega prava EU na področju PIF KD)
 - finančni interesi EU = vsi prihodki, odhodki in sredstva, zajeta, pridobljena ali dolgovana v okviru:
 - i) proračuna EU,
 - ii) proračunov institucij, organov, uradov in agencij EU ali proračunov, ki jih ti neposredno ali posredno upravljajo in spremljajo

- skladno z 22. členom Uredbe **se uporablja kazensko pravo DČ** (implementacija Direktive PIF) – v SLO: KZ-1.
- naklepna PIF KD (opisana v 3. in 4. členu Direktive PIF)
- napeljevanje, pomoč in poskus
- odgovornost pravnih oseb
- dodatno po drugem in tretjem odstavku 22. člena Uredbe še:
 - Sodelovanje v hudodelski združbi, če je njena osredotočenost na PIF KD
 - Druga KD, ki so neločljivo povezana s PIF KD (npr. ponareditev ali uničenje poslovnih listin po 235. členu KZ-1)
- **ČASOVNA PRISTOJNOST: za KD storjena po 20. 11. 2017**
- **„Če preiskava še ni končana ter obtožnica še ni bila vložena“**

PIF KD (po Direktivi PIF)

- **vse vrste goljufij**, ki zadevajo finančne interese EU povezane:
 - glede odhodkov, ki niso in so povezani z javnim naročanjem
 - glede prihodkov od lastnih sredstev iz naslova DDV (ob spodaj omenjenih izjemah) in drugih prihodkov (carine)
- **čezmejne goljufije na škodo skupnega sistema DDV**, kadar je njihova skupna škoda vsaj 10 mio. EUR in so povezana z ozemljem najmanj 2 DČ (iste pogoje določa Uredba)
- **korupcija (aktivna in pasivna)**, storjena na način, ki škoduje ali bi lahko škodovala finančnim interesom EU
- **„poneverba“**, storjena s strani javnega uslužbenca na škodo finančnih interesov EU
- **pranje denarja**, kadar zadeva premoženje pridobljeno s PIF KD
- **(hudodelska združba** omenjena kot obteževalna okoliščina)

Izjeme od stvarne pristojnosti EJT

- izjeme pri pristojnosti za zatajitev DDV (pojasnjeno)
- **EJT ni pristojno** za KD v zvezi z nacionalnimi neposrednimi davki
- **EJT ne izvaja pristojnosti, če:**
 - je nastala ali potencialna škoda EU manjša kot 10.000 EUR (razen, če ima zadeva posledice na ravni EU ali če so osumljeni uradniki ali drugi uslužbenci EU ali člani njenih institucij)
 - je višina predpisane maksimalne sankcije za PIF KD enaka ali nižja od predpisane maksimalne sankcije za neločljivo povezano KD, razen če je to prispevalo k PIF KD
 - višina škode EU ne presega višine škode povzročene drugemu oškodovancu/žrtvi (to velja le za eno vrsto goljufij – glede prihodkov od lastnih sredstev, ki niso iz naslova DDV, pa še v teh primerih je možno izvajanje pristojnosti ob obstoju določenih pogojev)

Krajevna in osebna pristojnost EJT

EJT je pristojno za PIF KD, če:

- so bila storjena v celoti ali deloma v eni ali več DČ
- jih je storil državlján DČ, če ima DČ pristojnost za takšna KD, kadar so storjena zunaj njenega ozemlja
- jih je zunaj DČ storila oseba, za katero so ob storitvi veljali Kadrovski predpisi ali Pogoji za zaposlitev (EU), če ima DČ pristojnost za takšna KD, kadar so storjena zunaj njenega ozemlja

Izvajanje pristojnosti

EJT izvaja pristojnost na 2 načina:

- 1. z uvedbo preiskave** v zvezi z novimi primeri – *legalitetno načelo* (kadar obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da se izvaja ali da je bilo storjeno KD iz pristojnosti EJT)
- 2. z uporabo pravice do prevzema zadeve** (*the right of evocation* – pravica do prevzema že tekočih preiskav) v zvezi z že odprtimi (tožilskimi) zadevami – *oportunitetno načelo* (pomembna vloga smernic in politik preiskav in pregona EJT)

Pristojnost EJT v razmerju do pristojnosti tožilstev DČ

POMEMBNO:

- pristojnost EJT ima prednost pred pristojnostjo nacionalnih organov (to se vidi že iz pravice do prevzema zadeve)

in

- če se EJT odloči izvrševati pristojnost, potem se pristojni nacionalni organi vzdržijo izvrševanja lastne pristojnosti glede istega KD (člen 25(1) Uredbe)



SODELOVANJE Z NACIONALNIMI ORGANI

- Sodelovanje z nacionalnimi organi je ključnega pomena za delovanje EJT:
 - sistem deljene pristojnosti
 - Uredba o EJT ne vzpostavlja celotnega nadnacionalnega evropskega pravosodnega kazenskega sistema

- Sodelovanje
 - obveznosti glede izmenjave informacij
 - operativno sodelovanje

Nacionalni organi

- nacionalna tožilstva, generalni državni tožilec
- sodni organi
- policija
- Finančna uprava RS
- Urad za preprečevanje pranja denarja
- ministrstva, agencije in uradi, ki odločajo o porabi evropskih sredstev in ki bdijo nad porabo
- ...

Načelo lojalnega sodelovanja

Člen 5(6) (Temeljna načela dejavnosti)

- dolžnost pristojnih nacionalnih organov, **da dejavno pomagajo EJT** pri izvajanju preiskav in pregona in ga pri tem podpirajo
- vsi ukrepi, politike ali postopki na podlagi Uredbe o EJT se izvajajo po **načelu lojalnega sodelovanja**

Dolžnost poročanja

- člen 24(1) Uredbe: **splošna obveznost** – velja za institucije, organe, urade in agencije Unije ter organe držav članic, ki so pristojni na podlagi veljavnega nacionalnega prava
- **brez nepotrebne odlašanja poročati** EJT o vsakem kaznivem ravnanju, za katero bi lahko izvajalo svojo pristojnost v skladu s členom 22 ter členom 25(2) in (3)
- specifične obveznosti poročanja nacionalnih **sodnih organov in organov pregona**

Dolžnost poročanja

- Poročilo mora vsebovati vsaj (člen 24(4) Uredbe):
 - opis dejstev, vključno z oceno škode, ki je bila ali bi lahko bila povzročena,
 - morebitno pravno kvalifikacijo in
 - vse razpoložljive informacije o morebitnih žrtvah, osumljencih in drugih vpletenih osebah.

Ta obrazec uporabite za prijavo informacij o kaznivih dejanjih storjenih na škodo finančnih interesov EU

EPPO CRIME REPORT (ECR)

obrazec za poročanje o PIF KD

- V elektronski obliki
- Sestavine:
 - podatki o instituciji, ki poroča
 - podatki o zadevi
 - okoliščine o KD (država storitve KD, podatki o oškodovancu/ih z oceno višine škode)
 - opis dejstev KD,
 - morebitna povezana KD
 - podatki o osumljencu/ih
 - seznam prilog

Poročevalec			
Naziv javne ustanove ali organa *			
<input type="text"/>			
Država/sedež *	<input type="text"/>		
Naslov *	<input type="text"/>		
Tel.	<input type="text"/>	E-naslov	<input type="text"/>
Kontaktna oseba			
Ime *	<input type="text"/>	Oznaka *	<input type="text"/>
Tel. *	<input type="text"/>	E-naslov *	<input type="text"/>
Ali so nacionalni organi že sprožili kazensko preiskavo? <input type="radio"/> Da <input type="radio"/> Ne/Ne vem			
Referenčna številka primera *		<input type="text"/>	
Datum začetka nacionalne preiskave		<input type="text"/>	
Ali je s primerom povezan evropski delegirani tožilec? <input type="radio"/> Da <input type="radio"/> Ne			
Ime evropskega delegiranega tožilca		<input type="text"/>	
Dejanske okoliščine			
Država, v kateri so bila storjena kazniva dejanja *		<input type="text"/>	
Druga država, v kateri so bila storjena kazniva dejanja (če pride v poštev)		<input type="text"/>	
Tretja država, v kateri so bila storjena kazniva dejanja (če pride v poštev)		<input type="text"/>	
Država, v kateri je prišlo do škode za finančne interese Unije *		<input type="text"/>	
Druga država, v kateri je prišlo do škode za finančne interese Unije (če pride v poštev)		<input type="text"/>	
Ocena višine škode *		€ <input type="text"/>	
Ali je bila škoda storjena tudi drugemu oškodovancu? <input type="radio"/> Da <input type="radio"/> Ne			
Ocena škode za drugega oškodovanca		€ <input type="text"/>	
Za morebitne osumljence veljajo privilegiji in imunitete <input type="radio"/> Da <input type="radio"/> Ne			

Vzajemna dolžnost obveščanja

- EJT brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojne nacionalne organe o vseh odločitvah glede izvajanja oziroma neizvajanja svoje pristojnosti (člen 25 (5) Uredbe)
- Kadar se EJT po preverjanju v skladu s členom 24(6) odloči, da bo začelo preiskavo, o tem **brez odlašanja obvesti organ, ki je poročal o kaznivem ravnanju** v skladu s členom 24(1) ali (2) (člen 26(2) Uredbe)
- EJT brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojne nacionalne **organe o vsaki odločitvi, da bo sprožilo preiskavo** (člen 26(7) Uredbe)



EVROPSKO JAVNO TOŽILSTVO

V SLOVENIJI

EJT v Sloveniji

- začetek delovanja december 2021
- decentralizirana raven
- sedež v prostorih SDT
- pristojna za celotno Slovenijo
- NEDPAS – 1 (+1) strokovna in 3 administrativne osebe

Procesni položaj (ZKP)

- spremenjena procesna zakonodaja (ZKP)
- ni preiskave
- posamezna preiskovalna dejanja
- aktivna vloga tožilca / pasivna vloga preiskovalnega sodnika
- garantna funkcija preiskovalnega sodnika

Stvarna pristojnost (KZ-1)

- 22. člen Uredbe

(...pristojno za kazniva dejanja, določena v Direktivi PIF, kakor se izvaja z nacionalnim pravom – kvalificiranje po KZ-1)

- 229. člen (goljufija na škodo EU) - temeljno dejanje, dejanja na prihodkovni in odhodkovni strani, 3 oblike:

- uporaba lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav oz. dokumentov
- ne-razkritje podatkov, ki jih je dolžan razkriti
- nenamenska poraba sredstev

Stvarna pristojnost (KZ-1)

- 209. člen (poneverba ali neupravičena uporaba tujega premoženja) – izjemoma
- 257. člen (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) in
- 257.a člen (oškodovanje javnih sredstev) - če gre za razpolaganje s sredstvi EU
- 261. in 262. člen (jemanje in dajanje podkupnine) - če škodi finančnim interesom EU

Stvarna pristojnost (KZ-1)

- 249. člen (davčna zatajitev) - samo DDV, pod pogojem skupne škode vsaj 10 mio € in kadar zadeva ozemlja dveh ali več držav članic
- 250. člen (tihotapstvo) – prenos blaga čez carinsko črto EU
- 245. člen (pranje denarja) - če je predhodno dejanje iz pristojnosti EJT
- 294. člen (hudodelsko združevanje) - fokus združbe izvajanje kaznivih dejanj iz pristojnosti EJT
- povezana dejanja - npr. ponareditev navadnih ali poslovnih listin, overitev lažne vsebine,...



STATISTIKA

Iz letnega poročila 2021

- registriranih **2.832 prejetih prijav** KD (s strani nacionalnih organov DČ, t.i. IBOAs in zasebnih prijaviteljev)
- začetih ali prevzetih **576 preiskav**:
 - *278 prevzetih*
 - *298 začetih*
- vsota ocenjene škode v preiskavah **5,4 milijarde EUR**
- zaseg premoženja v vrednosti **147,3 mio. EUR**
več kot 3x letni proračun EJT za leto 2021
- **prva pravnomočna obsodilna sodba**

DATA VALID ON 31 DECEMBER 2021

Operational activity

Active investigations



Estimated total damages

€5.4 billion



Estimated damages in VAT fraud investigations

€2.5 billion



Indictments



Seizures

€147.3 million



Assisting measures assigned to EDPs³

290

Vrste preiskovanih KD



Prvo leto v številkah (1.6.2021-31.5.2022)

The first year of the EPPO: in numbers

Crime reports



4006

Opened investigations



929

Indictments



28

Convictions

4

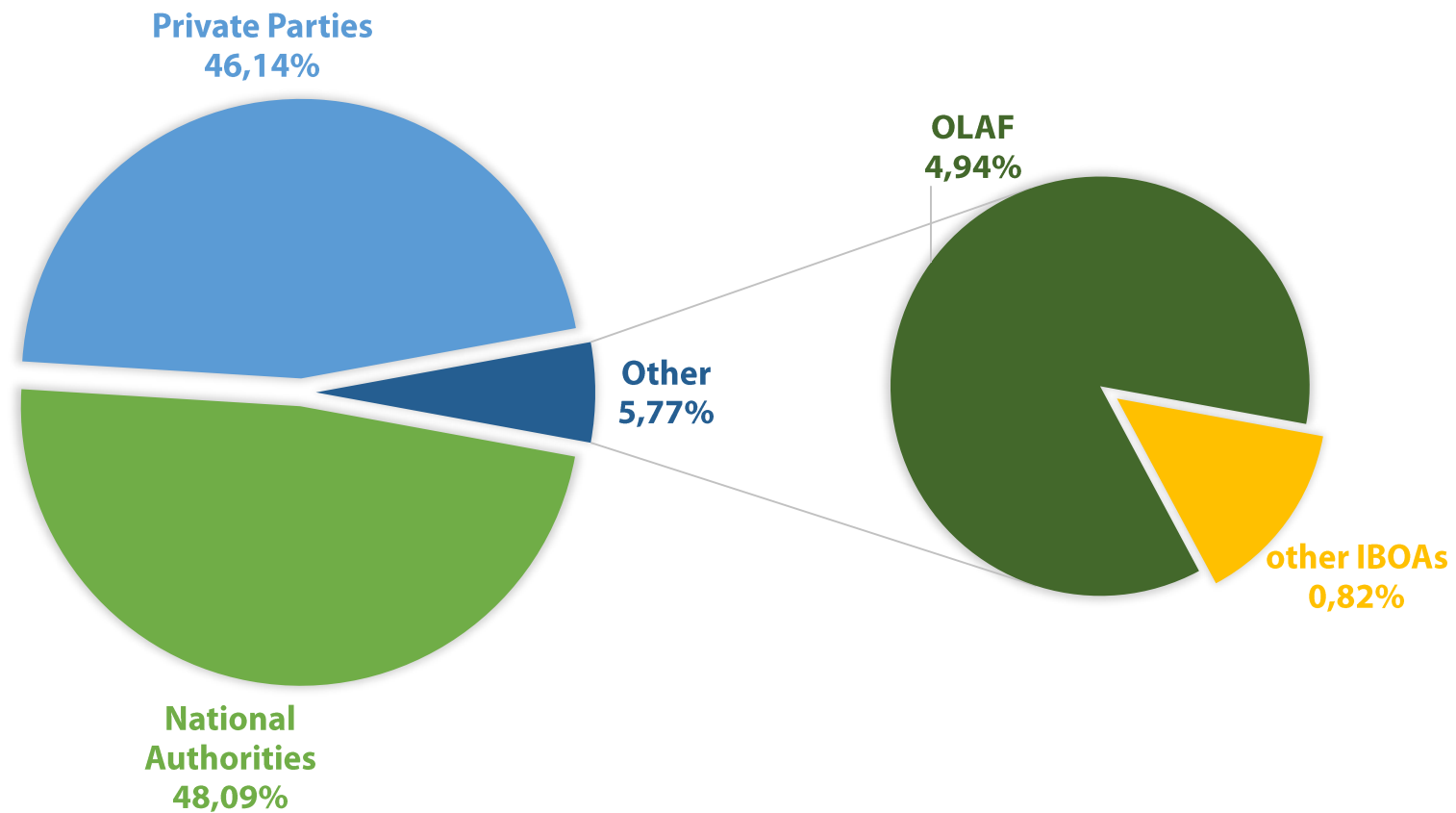


Value of the freezing orders
granted

€259 million



Prejete prijave KD (1.6.2021-31.5.2022)



NAJDETE NAS NA:

<https://www.eppo.europa.eu/>

(preko prijavnice na tej spletni strani lahko tudi zasebni prijavitelji prijavijo KD na EJT)

<https://twitter.com/EUProsecutor>

<https://www.linkedin.com/company/euprosecutor/>

<https://facebook.com/EUProsecutor>

POŠTNI NASLOV:

EPPO, Urad evropskega delegiranega tožilca v Republiki Sloveniji,
Trg OF 13, 1000 Ljubljana

e-NASLOV:

Jaka.BREZIGAR@ext.ec.europa.eu

Matej.OSTIR@ext.ec.europa.eu

Tanja.FRANK-ELER@ext.ec.europa.eu

ejt@dt-rs.si (splošni e-naslov)



HVALA ZA POZORNOST

Vprašanja?